

GLOSSARI:

- **Girondins:** Membres d'un grup polític de la Revolució Francesa que actuà a l'Assamblea legislativa i a la Convenció. Els girondins provenien de la burgesia enriquida pels bens comunals. El nom els venia del fet que tenien diversos diputats del districte de la Gironda. Llurs caps foren Brissot, Condorcet, Verginaud, Gensonné i Guadet; entre altres. Feren perseguir els contrarevolucionaris i votar les lleis contra els emigrants i el clergat refractari (1791). Formaren un govern efímer, dirigit per Demmouriez (març 1792) i en formar-se la Convenció (setembre) constituïren el grup moderat, defensaven la propietat, el lliurecanvisme i la república il·lustrada i tenien el poble de París. Pel novembre foren eclipsats pels montanards (Montagnard)– radicals– i la deserció de Demouriez (abril de 1793) inicià llur caiguda, que culminà amb llur expulsió de la Convenció (juny) i llur persecució.
- **Jacobins:** Nom que rebien els membres del club radical francès que dirigí la vida política del país durant la Revolució Francesa. Va ser fundat en 1789 com a una Societat d'Amics de la Constitució (els seus membres eren diputats de l'Assamblea Constituent); el seu apel·latiu té el seu origen en el lloc de reunió del club, un antic monestir dominicà (ordre que va rebre el apel·latiu popular de jacobina) de París. El comte de Mirabeau i Maximilien Robespierre, líders revolucionaris, no van tardar a fer-se membres d'aquesta organització; aquest últim arribà a ser el seu president. El club només comptava amb tres mil membres a París, però la seva influència tenia un alcance nacional gracies a les 1.200 societats afines disseminades per tota França. El seu gran poder polític provenia de l'estructura creada per aquests nombrosos grups afiliats i de l'habilitat dels seus líders per a manipular a la opinió pública. El club va estar a favor de la implantació d'una monarquia constitucional en els seus primers moments, però quan Lluís XVI intentà fugir del país el 1791, els jacobins rebutjaren qualsevol sistema de govern monàrquic. L'apogeu del seu poder coincidí amb la formació de la Convenció Nacional, l'assamblea de representants francesa des de 1792 fins 1795: la Convenció no emprendreia ninguna acció que no hagués sigut prèviament discutida a les reunions dels jacobins. Els sectors extremistes tomaren el control del grup durant aquest període. Fundiren al país en el Regnat del Terror fent us del seu poder en el Comitè de Salvació Pública, i reprimiren tota oposició al govern amb una violència implacable. Els jacobins exigiren l'execució del Rei, eliminaren als girondins, un sector moderat i enviaren a la guillotina a milers dels seus adversaris. Aquesta organització va perdre gran part del seu poder amb la caiguda de Robespierre, i l'11 de novembre de 1794 la Convenció la declarà il·legal.
- **Terror:** El període de la Revolució Francesa que va del setembre de 1793 al juliol del 1794, durant el que els jacobins, dirigits per Robespierre, imposaren un règim dictatorial a tot el país, a través de l'activació del Comitè de salvació pública. La primera (Octubre del 1793) fou provocada pel perill militar contra la Convenció i fou el moment de l'execució de Maria Antonieta i de nombrosos girondins. La Segona arada (el gran terror) els mesos de juny i juliol de 1794, fou impulsada per Robespierre per tal de mantenir-se en el poder. El tribunal revolucionari de París en fou el gran instrument. El terror finí en la caiguda de Robespierre i l'inici a la reacció termidoriana.
- **Valmy:** Batalla a victòria de l'exèrcit revolucionari sobre les tropes prusianes, comandada pel duc de Brunswick, el 20 de Setembre de 1792.
- **Fleury:** Nom antic del monestir de Saint-Benoit-Sur-Loire.
- **Thermidor o Termidor:** Nom de l'onzè mes del calendari republicà francès (1792–1806) corresponent a l'interval de 19 o 22 de juliol el 17 o 18 d'agost.
- **Directori:** Consell executiu de l'estat francès establert segons la constitució de l'any III (setembre del 1795). Aquesta constitució, que donà nom al període de la història de França comprès entre el 26 d'octubre de 1795 (4 de brumari de l'any IV) i el 9 de novembre de 1799 (18 de brumari de l'any VIII), creà una república regida per la burgesia de negocis, els principis de la qual eren més moderats que els del 1789. Instituí dos consells legislatius, els cin-cents i els Ancians (250 membres) que, elegits per sufragi censual a dos graus, tenien, respectivament, la iniciativa de les lleis i les votaven;

el Directori, format per 5 membres, era elegit pels Ancians entre una llista de 50 membres proposada pels cinc-cents i legislatiu i executiu eren renovats anualment, els consells en un terç i el Directori en una cinquena part; aquest darrer nomenava els ministres però no controlava les finances, que eren gestionades per còmitès especials nomenats pel legislatiu. Elegides les cambres (21 d'Octubre). La majoria fou termidoriana. El Directori fou substituït pel consolat quan adquirí el poder Bonaparte.

- **Marengo, batalla de:** Victòria del futur emperador francès sobre l'exèrcit d'Austria a la guerra de la Segona Coalició (formada en 1798), durant el transcurs de les guerres Napoleòniques. Bonaparte, llavors primer consul de la República francesa, dirigí una ofensiva contra les tropes austríacas que ocupaven el nord d'Itàlia a la primavera de 1800. El general austríac Michael von Melas, comptava amb un exèrcit de 30.000 homes i cent canyons, atacà a Marengo (nord de Gènova) el 14 de juny. Napoleó, que només disposava de 19.000 soldats i catorze canyons, es va veure obligat a retirar-se. Melas no aprofità aquest avantatge i Napoleó, després de rebre reforços, inicià un contraatac que li va permetre vèncer, inaugurant una sèrie de victòries franceses que conduïren al final de la guerra un any després.
- **Austerlitz, Batalla de:** Una de les més grans victòries militars de Napoleó I. Aquesta batalla fou lliberada a les cercanies de la localitat d'Austerlitz (actualment Slavkov, pertanyent a la República Txeca) el 2 Desembre de 1805, entre un contingent francès de 68.000 homes aproximadament i unes tropes austro-russes d'uns 90.000 combatents. En ocasions se la denomina la batalla dels Tres Emperadors degut a que Napoleó, Francesc I d'Austria (posteriorment Francesc II, emperador del Sacro Imperi Romà Germànic) i Alexandre I de Rússia estigueren presents al camp de batalla. Napoleó havia derrotat als austríacs a Ulm el mes d'octubre i havia ocupat Viena, la capital d'Austria, el novembre, però una part de les tropes austríacques que estava en bones condicions es traslladà al nord per a unir-se amb els seus aliats russos a Olmütz (Olomouc), situada a Moravia (actualment república Txeca). Napoleó proseguí la seva marxa amb l'intenció d'aconseguir una victòria ràpida abans de que Prússia pogués reunir-se amb la coalició antifrancesa i Bonaparte perdés el seu avantatge inicial. L'emperador francès avançà fins a Brünn (Brno) a finals de novembre i, a continuació, es retirà alguns kilòmetres, confiant en que el comandant rus, el príncep, Mijail Illaiovich Kutuzovk, intentaria rebasar-li i tallar la seva retirada a Viena. Les tropes de l'aliança antifrancesa allà establides ocuparen la meseta de Pratzen, situada a l'oest d'Austerlitz, i el 2 de desembre els russos avançaren per a atacar a Napoleó per el flanc dret, com ell havia suposat. Tant aquesta ofensiva com la que emprengueren els austríacs pel flanc esquerre foren rebutjades. Davant aquesta situació, Napoleó envià el gruixut de les seves tropes, manades pel mariscal Nicolas Soult, contra el nucli de les debilitades forces aliades per a realitzar moviments de flanqueig. Els francesos trencaren les línies dels austríacs i els russos tras una encarnissada lluita i les inflingiren una completa derrota. Les baixes a les files franceses foren de 9.000 homes, a les dels aliats, aproximadament 25.000. La tercera coalició contra Napoleó es dissolgué com a conseqüència d'aquesta victòria francesa. S'obligà a l'exèrcit rus a retirar-se d'Austria i aquesta firmà el tractat de Presburg (1805), en el qual reconeixia a Napoleó com a rei d'Itàlia i renunciava als seus territoris del nord d'Itàlia, de la zona dels Alps i de la costa adriàtica.
- **Jena, Batalla de:** (14 d'octubre de 1806), victòria de Napoleó I Bonaparte sobre Prússia a la guerra de la quarta Coalició. Napoleó derrotà a una petita força prusiana prop de Weimar el 12 d'octubre, mentre travessava Sajonia per a trobar-se amb el gruixut exèrcit enemic, el mand del qual estava Carlos Guillermo Fernando, duc de Brunswick. Les tropes del duc començaren a replegar-se sobre el riu Elba. El 14 d'Octubre, Napoleó s'enfrontà prop de Jena a l'ala esquerra de les forces prusianes, compostes per 50.000 homes manats pel príncep Friedrich Ludwig de Hohenlohe. Bonaparte disposava de 54.000 soldats i va fer fugir a l'enemic. Aquest mateix dia, el mariscal francès Louis Nicolas Davout, que era cap d'un exèrcit de 27.000 homes, derrotà a Auerstedt (21 km al nord de Jena) als 50.000 prusians liderats pel duc de Brunswick. Aquest fallí i la retirada de les seves tropes es convertí en una desbandada. La resistència prusiana quedà aniquilada després d'aquestes derrotes i l'exèrcit francès va poder entrar a Berlín el mes de novembre.
- **Bailen:** Batalla lliurada el 19 de juliol de 1808 prop de Bailèn (Andalusia) entre l'exèrcit francès comandat pel general Dupont i les tropes reunides per les juntes de defensa de Granada i Sevilla sota

el comandament del general Castaños. Fou la primera derrota a camp obert soferta pels exèrcits napoleònics, a conseqüència de la qual Josep Bonaparte sortí de Madrid i deixà tot el sud de la península Ibèrica a les mans de les juntes de defensa.

Busca informació sobre el congrés a Viena (1815) i fes un mapa que reflecteixi el congrés de Viena.

El congrés de Viena era una conferència europea convocada per a restablir les fronteres territorials d'Europa una vegada concluides les Guerres Napoleòniques tras la caiguda de Napoleó Bonaparte. Aquesta reunió es celebrà desde setembre de 1814 fins a juny de 1815 a Viena..

Els representants de totes les potències europees, excepte Turquia, acudiren al Congrés que es va interrompre al febrer de 1815 quan Napoleó fugí d'Elba. El més sobresortit dels monarques assistents fou Alexandre I, zar de Rússia, que defensava causes tan impopulars per a tots com la unificació dels estats alemanys i la implantació d'un govern constitucional a Polònia. El diplomàtic que desempeñà el paper més destacat a les negociacions fou el príncep Klemens von Metternich, el ministre austríac d'Assumptes Exteriors, que presidí la conferència. Encara que les principals potències – Gran Bretanya, Rússia, Prússia i Àustria – havien decidit que França, Espanya i les potències de segon ordre no intervingueren a ninguna de les principals decisions, el diplomàtic francès Charles Maurice de Talleyrand-Périgord, que actuava en representació de Lluís XVIII (monarca francès restaurat al tron) aconseguí que França prengués part a les deliberacions a igualtat de condicions. Gran Bretanya estava representada pel seu ministre d'Assumptes Exteriors, Robert Stewart, viscompte Castlereagh, i pel general Arthur Colley Wellesley, duc de Wellington. El principal delegat de Prússia era el príncep Karl August von Hardenberg.

Com a resultat de les negociacions sostingudes al Congrés, França va perdre tots els territoris conquistats per Napoleó, es fundà el regne dels Països Baixos, governat per la dinastia Orange; Noruega i Suècia s'uniren sota la corona de Carles XIV Jean-Baptiste Bernadotte, i es garantí la independència i neutralitat dels cantons suïssos, reorganitzats al marc d'una Confederació Helvètica. Així mateix, Rússia va rebre la major part de l'antic Gran ducat de Varsòvia, convertit en regne de Polònia, amb Alexandre I com a monarca; Prússia rebé la Prússia Occidental, Posen (a l'actualitat la província polaca de Poznań), la meitat nord de Sàbia i gran part de les províncies del Rin i de l'antic regne de Westfàlia; Hannover va aconseguir nous territoris i passà a ser un regne; se li van restituir a Àustria la majoria de les zones que havia perdut front a Napoleó i se li concediren altre noves a Alemanya i Itàlia (Lombardia i Venècia) per a compensar la privació dels Països Baixos austríacs. L'antiga part veneciana de Dalmàcia també passà a mans d'Àustria; Gran Bretanya anexionà El Cap a Sudàfrica, Ceilan, Isla Maurici, Helgoland, Malta, les illes Jòniques, Trinitat i Tobago i la Guayana; el regne de Piemont-Cardenya recuperà el comtat de Niza, Saboya i va rebre Gènova; Fernando I de Borbó fou restaurat al tron del regne de les Dos Sicílies, i el ducat de Parma li fou otorgat a la esposa de Napoleó, Maria Luïsa d'Àustria. La comissió territorial que es reuní a Frankfurt decidí al 1819 la creació de la Confederació Germana, una unió de 39 estats soberrans presidida per Àustria. Encara que el rei d'Espanya Ferran VII va tenir cert recolçament de caràcter moral, no aconseguí que les potències reunides a Viena li ajudessin en els seus desitjos de recuperar els dominis espanyols a Amèrica, llavors un procés d'independència.

El Congrés va prendre la important decisió de condemnar el comerç d'esclaus i permetre la lliure navegació sobre els rius que travessaven vells estats o representaven una frontera estatal. El seu principal logro fou el reestabliment de l'equilibri de poder entre les potències europees..

No obstant, la pau s'aconseguí a través del establiment de l'absolutisme com a principi bàsic de la política internacional, imposat des de la organització de la Santa Aliança que a través de periòdics congressos eliminà totes aquelles manifestacions que poguessin suposar la implantació a Europa de règims liberals o la independència nacional dels pobles integrats a les potències hegemòniques.